

L'Associació Catalana de Víctimes d'Organitzacions Terroristes és una organització apolítica, de caràcter benèfic i assistencial, que va ser constituïda l'any 1981 per tal de defensar els drets de les persones que han patit un atemptat, superar la situació d'indefensió en la qual es troben i despertar el rebuig social cap a qualsevol tipus d'acció violenta. La delegació territorial a Catalunya aglutina unes 500 famílies. Totes han patit directament les conseqüències de la barbàrie, però també de l'abandó. Alguns dels membres han sobreviscut als atemptats, d'altres són vidus o familiars directes, ja siguin pares, germans o fills de persones assassinades, per exemple. El paper de l'Associació ha estat imprescindible per impulsar importants iniciatives polítiques, socials i judicials que han permès millorar de manera substancial la situació dels afectats. **"No hi ha hagut mai un sentiment de venjança, sinó de justícia. Intentem aprendre a viure amb allò que ens ha passat i, sobretot, treballem perquè no torni a ocórrer"**, afirma Robert Manrique, president a Catalunya, abans de puntualitzar que l'entitat s'ha encarregat d'ajudar, tant moralment com materialment, les víctimes espanyoles de tots els atemptats perpetrats per qualsevol banda.

"Jo sempre dic el mateix: tant de bo la nostra associació no existís. Ni aquesta ni moltes altres, com la de dones maltractades o la d'immigrants fastiguejats, per exemple. Diuen que estem en un estat de dret que s'encarrega de tot. Llavors em pregunto: per què existeix la nostra entitat? El febrer de 2003, vam tenir la primera reunió amb els màxims representants polítics a Catalunya. I això ha succeït després de 15 anys", comenta, tot afegint que: **"Em sembla perfecte que els polítics surtin amb les pancartes els dies de les manifestacions, però crec que com a mínim haurien de tenir la sensibilitat de voler conèixer-nos. A tothom se li omple la boca quan parla de les víctimes, però haig de dir que els únics que es van preocupar de contactar amb nosaltres van ser Ernest Lluch i Ricardo García Damborenea. Cap més, ningú. I no oblidem que som, només a Catalunya, 500 famílies"**, assenyala. L'associació representa el 95% dels afectats, molts són anònims, sense cap vinculació política, ciutadans que es trobaven en el lloc de l'atemptat per casualitat. És el cas de Robert Manrique, un dels ferits a Hipercor. **"Hem hagut d'esperar quinze anys per obtenir un monument que reti homenatge a les víctimes. Curiosament, només se'ls dedica una fundació als personatges més rellevants."** El president també recorda que a la manifestació multitudinària per l'assassinat d'Ernest Lluch no se'ls va convidar: **"Si es volia fer un acte per rebutjar la violència, crec que hagués estat més coherent que les institucions també comptessin amb les persones que l'han patit."**

Durant molts anys, l'oblit polític s'ha traduït en una situació d'indefensió, que l'Associació ha intentat pal·liar tot oferint suport material i psicològic. **"L'abandó que hem patit és una vergonya. Gràcies a l'entitat hem pogut reivindicar els nostres drets. Si estic bé és gràcies al seu suport"**, constata Mari Carmen Pérez, associada i víctima d'un atemptat. Per poder prestar l'ajuda necessària, l'entitat ha desenvolupat una completa i organitzada plataforma d'acció, alimentada pel suport desinteressat de molts professionals. L'associació es desgrana en sis àrees de serveis: la de premsa s'encarrega de la relació amb els mitjans de comunicació, amb

l'objecte de transmetre a l'opinió pública la postura dels socis. També compleix una funció de sensibilització social. **"Col·laborem amb tots aquells actes que es realitzen en benefici dels afectats i també n'organitzem"**, apunta. Un exemple és la concentració que sempre té lloc el dia posterior a un atemptat que s'ha saldat amb una mort. **"La premsa només parla de l'acte institucional, que s'organitza a les dotze del migdia a la plaça Sant Jaume. Però mai no hi ha cap referència a la nostra convocatòria, davant de l'Hipercor, a les vuit del vespre. La fem sigui dia laborable o diumenge, plougui o nevi."**

L'àrea social i assistencial manté una relació directa amb les famílies. Els ofereix suport moral, assessorament i orientació sobre els recursos, les prestacions i les ajudes que poden rebre des de l'entitat i les administracions. També, s'avaluen les seves necessitats i es desenvolupen diferents programes d'ajudes mèdiques i familiars. D'altra banda, un total de 104 professionals especialitzats col·laboren al Gabinet Psicològic, que dona assistència a tots els socis que ho sol·liciten. Concretament, a la delegació de Catalunya hi ha Sara Bosch, l'única psicòloga especialitzada en víctimes del terrorisme. Així mateix, l'àrea jurídica i administrativa té com a objectiu que l'entitat pugui estar present als sumaris oberts per aquests delictes, tant pel que fa a l'acusació popular com a la particular. Un total de divuit lletrats han fet possible que només a Catalunya s'hagin aconseguit 1.336 milions de pessetes en indemnitzacions. **"En aquest país l'Estat no es creu que ets víctima d'un atemptat fins que no li demostres que tens unes seqüeles"**, critica Robert Manrique, qui recorda que fins al gener del 2002 —una data malauradament massa recent— els afectats no han vist incrementar-se la pensió per invalidesa al triple del salari mínim interprofessional. **"A una persona que va patir un atemptat el 1978, de què li serveix rebre ara una indemnització quan ja han passat 25 anys? Durant tot aquest temps s'ha hagut de buscar la vida com ha pogut i el que s'ha aconseguit ha estat gràcies al treball de l'Associació."** L'entitat també ofereix un servei dedicat a la formació, per facilitar la inserció laboral. Hi ha una altra àrea econòmica i financera, que s'ocupa de cercar recursos per al desenvolupament i l'impuls de diferents programes, així com de la gestió de les subvencions rebudes.

Les víctimes sovint també afronten una por social latent. **"Hi ha veïns que no els agrada tenir-te a la seva escala. Molta gent evita passar a prop d'una concentració contrària al terrorisme. I amics o coneguts, fins i tot familiars, que t'havien ofert el seu suport, després eviten pujar amb tu al cotxe o que vagis a buscar la teva neboda a l'escola"**, remarca, abans de destacar que també han de conviure amb la simpatia d'una part de la societat cap als promotors de la violència: **"Veus manifestacions on es demana el seu alliberament. Creiem que les condemnes s'han de complir. Si et deixen sortir al carrer quan tens 30 morts en el teu currículum és que quelcom està fallant. A mi ningú no m'ha demanat perdó, quan ho facin, m'ho plantejaré"**, declara. **"Crec que jo tinc un gran avantatge: puc parlar quan em pregunten. Hi ha molts que ja no tenen veu"**, reconeix. I finalitza amb unes paraules d'agraïment: **"Des d'aquí, volem fer-nos ressò del recolzament i la col·laboració que rebem de part de la Fundació de Víctimes del Terrorisme."**

“No hi ha hagut mai
un sentiment
de venjança
sinó de justícia”

Gaspar Barea, víctima del GRAPO
Sara Bosch, cap del gabinet psicològic
M. Carmen Pérez, víctima de Terra Lliure
Josep M. Fuster-Fabra, cap del gabinet jurídic i secretari
José Vargas, tresorer i víctima d'ETA
Rosa Lores, víctima de l'extrema dreta
Robert Manrique, president i víctima d'ETA
Juan Egea, víctima de l'atemptat "Scala" de Barcelona

**Intengrants de l'Associació Catalana de Víctimes
d'Organitzacions Terroristes - Barcelona**